

Sygn. akt II Ca 580/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 22 czerwca 2023 roku

Sąd Okręgowy w K., II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Jacek Chmura

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2023 roku w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko A. W. i A. W.

o rozwiązanie umowy dożywocia

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Krotoszynie

z dnia 13 kwietnia 2022 r., sygn. akt I C 619/20

1. oddała apelację;
2. zasądza od powoda M. R. solidarnie na rzecz A. W. i A. W. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Jacek Chmura

II Ca 580/22

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2022 roku Sąd Rejonowy w Krotoszynie w sprawie I C 619/20 z powództwa M. R., przeciwko A. W., A. W., roszczenia z umowy renty lub dożywocia:

1. oddalił powództwo w całości;
2. nie obciążył powoda kosztami postępowania;
3. nieuiszczonymi kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżył powód M. R. apelacją z dnia 20 czerwca 2022 r. w całości wnosząc jednocześnie o przywrócenie terminu do złożenia apelacji.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w sprawie nie zachodził wyjątkowy wypadek uzasadniający rozwiązanie umowy dożywocia,

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie ustaleń faktycznych bez analizy całokształtu materiału dowodowego, a w szczególności pominięcie wiadomości SMS z dnia 22 marca 2018 r. (k. 65), notatki urzędowej Komisarzatu Policji z dnia 10 maja 2019 r., zeznań świadka Z. M. czy też uznaniu w całości za wiarygodne zeznań pozwanych, a tylko częściowo zeznań powoda;

Mając na uwadze powyższe, powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez rozwiązanie umowy dożywocia zawartej przez powoda M. R. i pozwanych A. W. oraz A. W. w dniu 05 października 2011 r. przed notariuszem B. R. z Kancelarii Notarialnej w K., Repertorium A numer (...) i zobowiązanie pozwanych do wydania powodowi nieruchomości położonej przy ul. (...) w S., dla której Sąd Rejonowy w Krotoszynie prowadzi księgę wieczystą nr (...),

2. zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych;

Postanowieniem z dnia 12 września 2022 r. w sprawie II Ca 580/22 Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy postanowił:

1. zwolnić powoda M. R. od kosztów sądowych w części, to jest w zakresie połowy opłaty od apelacji;

2. przywrócić powodowi M. R. termin do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w Krotoszynie z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie I C 619/20.

W odpowiedzi na apelację powoda z dnia 2 października 2022 r. pozwani wnieśli o:

1. oddalenie apelacji powoda;

2. obciążenie powoda kosztami postępowania za I-szą i II-gą instancję oraz kosztami zastępstwa adwokackiego wg. norm.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy aprobuje w całości ustalenia faktyczne i ocenę dowodów dokonaną przez sąd I instancji i przyjmuje je za własne. Sąd Okręgowy nie prowadził też własnego postępowania dowodowego, w takiej sytuacji nie było potrzeby powtarzania tych ustaleń (art. 387 § 2¹ pkt 1) k.p.c.).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, które Sąd Okręgowy w pełni popiera i akceptuje, do naruszenia przepisu art. 233 § 1 KPC mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05). Naruszenie art. 233 § 1 KPC może polegać na tym, iż sąd z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów przyjął za wiarygodny określony dowód lub też odmówił wiarygodności konkretnemu dowodowi. Strona, która podnosi taki zarzut musi przy tym wykazać, o jaki konkretnie dowód chodzi i na czym polega przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów (wyrok Sądu Najwyższego z 10 listopada 2005 r., V CK 332/05). Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyrok Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2009 r., II PK 261/08). Strona podnosząca zarzut wadliwej oceny dowodów powinna wykazać, że przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej konkretnego dowodu, na podstawie którego sąd dokonał ustalenia faktycznego, przekroczone granice swobodnej oceny dowodów, a nadto, iż miało to istotny wpływ na wynik sprawy. Nie wystarczające jest zaprezentowanie własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002 r., II KKN 572/99).

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutów powoda, że wskazane w apelacji fakty dotyczące wzajemnych relacji stron w trakcie wykonywania umowy dożywocia, świadczą o złej woli pozwanych i że również ich zachowanie przyczyniło się do eskalacji konfliktu.

Powód nie dostrzega, że umowa dożywocia została zawarta w 2011 r. i do 2019 r. była prawidłowo wykonywana przez pozwanych i pomiędzy nimi a powodem nie dochodziło do konfliktów. W ocenie Sądu Okręgowego sąd I instancji prawidłowo ustalił, że nieporozumienia i konflikty pomiędzy stronami były skutkiem nadużywania alkoholu przez powoda i jego zachowania pod wpływem alkoholu. Trudno zarzucić pozwanym brak tolerowania opisanych w stanie faktycznym zachowań powoda, dotyczących załatwiania potrzeb fizjologicznych czy też utrzymywania porządku w pokoju lub doprowadzania do awantur i kłótni. Pomimo podjętego leczenia odwykowego powód nadal nadużywał alkoholu. Należy podkreślić, że biorąc pod uwagę wcześniejsze relacje stron, to właśnie picie alkoholu przez powoda stało się przyczyną konfliktu. Brak było podstaw do zarzucenia pozwanym nieprawidłowego zachowania wobec powoda lub nienależytego wykonywania umowy dożywocia, uzasadniającego przyjęcie, że w tej sprawie zachodzi wyjątkowy przypadek w rozumieniu art. 913 § 2 k.c.

Brak było podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji dotyczących błędnych ustaleń faktycznych lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak analizy całokształtu materiału dowodowego.

Należy dodatkowo podkreślić, że powód M. R. przebył trzy udary mózgu. Obecnie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i pobiera rentę. Wymaga stałej opieki. Sytuacja zdrowotna powoda doprowadziła do unormowania relacji pomiędzy stronami. Ustanie konfliktów spowodowało podjęcie opieki nad powodem przez pozwanych, którzy po przebytych trzech udarach pomagali powodowi w robieniu zakupów, pozwana przygotowywała posiłki i sprzątała pokój powoda, pomagała mu przy samoobsłudze i czynnościach higienicznych. Należy zatem przyjąć, że ustanie podłoża konfliktu w postaci nadużywania alkoholu przez powoda doprowadziło do wznowienia prawidłowych relacji pomiędzy stronami także przy wykonywaniu umowy dożywocia. Pozwani przeprowadzili znaczny remont domu mieszkalnego, który poprawił warunki bytowa zarówno ich jak i powoda. W tej sytuacji rozwiązanie umowy pogorszyłoby a nie polepszyło sytuację życiową powoda.

Należy zatem uznać, że powód nie wykazała faktów mogących uzasadniać odmienne ustalenia faktyczne lub odmienną ocenę dowodów.

Wobec powyższego apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Pomimo zwolnienia powoda od kosztów sądowych, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 108 u.k.s.c. zasądził od niego solidarnie na rzecz pozwanych zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Jacek Chmura